

Kunnskapsdepartementet

Deres ref: 13/4160-

Vår ref: RB

1. mars 2016

Høring - forskrifter om rammeplan for femårige grunnskolelærerutdanninger

I tråd med strategien "*Lærerløftet – på lag for kunnskapskolen*" oppnevnte Kunnskapsdepartementet et utvalg med mandat å utarbeide utkast til rammeplaner for femårige grunnskolelærerutdanninger på masternivå. De nye utdanningene skal erstatte dagens fireårige grunnskolelærerutdanninger for trinn 1-7 og 5-10 fra høsten 2017.

Tekna er positiv til å styrke lærerutdanningene for 1.-7. trinn og 5.-10. trinn, og støtter i all hovedsak utkastene til nye forskrifter. Det er viktig å utdanne, rekruttere og beholde flere kompetente lærere i skolen, spesielt i realfag. Tekna er enig i forskriftens generelle formål om å «sikre at lærerutdanningsinstitusjonene tilbyr en integrert, profesjonsrettet og forskningsbasert grunnskolelærerutdanning på masternivå. Utdanningen skal kjennetegnes av høy faglig kvalitet, av helhet og sammenheng mellom fag og fagdidaktikk, profesjonsfag og praksis og av et nært samspill med profesjonsfeltet og det samfunnet skolen er en del av.» Minst like viktig som forskrifter om rammeplan blir derfor det *konkrete innholdet* i det enkelte fag/fagområde, kvaliteten på profesjonsfaget og de veiledede praksisperiodene. Lærernes faglige og didaktiske kompetanse er den viktigste enkeltfaktoren for elevenes læring. Faglig sterke og engasjerte lærere med høye, men realistiske forventninger til elevene er viktig for deres motivasjon, læring og mestring.

Obligatoriske studiepoeng i norsk og matematikk i begynneropplæringen

Tekna er positiv til at alle som skal kvalifiseres for undervisning på 1.-7. trinn må ha minst 30 obligatoriske studiepoeng i både norsk og matematikk i tillegg til profesjonsfag (pedagogikk og elevkunnskap). Det er gledelig at det fokuseres på grunnleggende lese-, skrive- og matematikkopplæring for GLU 1-7. Det er viktig at elever møter engasjerte og faglig dyktige lærere med stor formidlingsevne. Mange elever er vitebegjærlige og nysgjerrige på fenomener i f.eks. realfag – og da er det viktig at de som skal undervise i starten av skoleløpet selv har kunnskaper, ferdigheter og kompetanser som strekker seg ut over læreplanene.

Praksisopplæring og veiledning

Tekna mener det er viktig at lærerstudentene tidlig møter praksis. Det vil kunne motvirke det mye omtalte «praksissjokket» at studentene tidlig blir kjent med læreryrkets mange ulike sider. Tidlig praksis vil også kunne bidra til at studenter fort finner ut om læreryrket er noe for dem. Vi er derfor positiv til at obligatorisk praksisopplæring skal skje integrert gjennom hele utdanningsløpet, og med økende grad av involvering og selvstendighet.

Studenter som presterer svakere enn forventet i praksisperiodene må få tidlig beskjed dersom de «ikke holder mål», slik at de kan forbedre seg – eller sluses ut av utdanningsløpet. Ingen er tjent med at studenter går fem år på et studium før de ev. får beskjed om at de er «uskikket».

Klasseledelse

Tekna er glad for at klasseledelse er eksplisitt nevnt som et av mange viktige områder som studentene skal ha inngående kunnskap om. Her har ikke tidligere lærerutdanninger vært gode nok.

Profesjonsfag

Departementet har i høringsutkastet valgt å kalle utvalgets "pedagogikk" for "profesjonsfag". Betegnelsen profesjonsfag erstatter dagens "Pedagogikk og elevkunnskap", og er ikke ment å innebære substansielle endringer i forhold til dette faget. Profesjonsfag er tidligere benyttet i lektorutdanningene for trinn 8-13. Tekna har ingen innvendinger mot navneendringen.

Nasjonale deksamener

I Teknas hørings svar på forslag til endringer i universitets- og høyskoleloven (august 2015), sa vi følgende: «Tekna mener forslaget om at departementet skal få myndighet til å kunne pålegge institusjonene å avholde nasjonale deksamener i alle typer utdanninger er problematisk. Det er stor forskjell på å prøve ut/innføre slike deksamener i profesjonsutdanninger, som er regulert av nasjonale rammeplaner, og utdanninger som ikke er det. Å utvide deksamener til også å gjelde utdanninger som ikke er nasjonalt regulert innskrenker institusjonenes faglige frihet og er uønsket.»

Grunnskolelærerutdanningene som profesjonsutdanninger er regulert av nasjonale rammeplaner. Tekna støttet derfor forsøket med nasjonale deksamener som nå pågår.

Dersom en nasjonal deksamene skal kunne bidra til kvalitetssikring forutsetter dette at institusjonene og fagmiljøene samarbeider tett om å utvikle *felles vurderingspraksis*, pedagogisk utviklingsarbeid og kvalitetssikring av utdanningene. Det bør da utarbeides sensorveiledninger for eksamenene, og avholdes felles sensorskolering (som ved sensur i skolen). Det bør være et mål at det skal være flere enn én sensor til eksamen, og minst én bør være ekstern.

Evaluering

Tekna mener det bør etableres et program for evaluering og oppfølging som kan dokumentere eller belyse om de nye lærerutdanningene får de tilsiktede positive effektene.

Med vennlig hilsen

Tekna – Teknisk-naturvitenskaplig forening

Ivar H. Kristensen

Ivar Horneland Kristensen
generalsekretær